

φ HV EImpt

postbus

Van: Dael, Thijs van <thijs.van.dael@enexis.nl>
Verzonden: vrijdag 12 april 2019 10:40
Aan: _staten
Onderwerp: Inzet Enexisgroep in Limburg
Bijlagen: 190412 inzet Enexis Groep_Limburg.pdf

t.a.v. Dhr G. Koopmans en G. Garbriëls,

Geachte heren,

Graag vraag ik uw aandacht voor bijgevoegde brief. Ik vertrouw erop jullie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Zijn er nog vragen en/of opmerkingen neem dan gerust contact met mij op.

Met vriendelijke groet,

Thijs van Dael
Strategisch Adviseur

ENEXIS NETBEHEER B.V. Assetmanagement / Schatbeurderlaan 2 / 6002 ED WEERT / Postbus 856 / 5201 AW 's-Hertogenbosch // M +31652845733 / E thijs.van.dael@enexis.nl / enexisnetbeheer.nl

Betreft: punten Enexis Groep voor energietransitie Limburg

Geachte heer Koopmans,

De Nederlandse provincies staan voor de grote taak om de energietransitie in de provincie te organiseren. Nederland streeft ernaar om in 2050 als samenleving CO₂-neutraal te zijn. Om dit te bereiken moet de energievoorziening de komende jaren drastisch veranderen. Provincies spelen daarbij een actieve regisserende rol bij klimaatvraagstukken voor de energietransitie.

De nieuwe colleges van Gedeputeerde Staten staan daar niet alleen voor. De netbeheerders werken op dit moment al nauw samen met provincies en willen ook de komende jaren aan deze samenwerking bouwen om zo betrouwbare, betaalbare en toekomstbestendige energienetten te realiseren.

Om deze randvoorwaarden te creëren geven de netbeheerders de provincies enkele suggesties mee. Wij hopen dat u deze suggesties wilt uitdragen naar de onderhandelende partijen zodat ze als input kunnen dienen voor coalitiegesprekken en het coalitieakkoord.

Samen optrekken om de inpassing van hernieuwbare energie te realiseren

De provincie staat voor de taak om te bepalen hoe invulling gegeven wordt aan de regionale energieambities. Dit heeft impact op de energienetten. Denk hierbij aan het inpassen van verdeelstations, kabels, transformatorhuisjes, groengasboosters en waterstof infrastructuur. Het is van belang dat provincies en netbeheerders elkaar blijven vinden, om de energietransitie tot een goed einde te brengen. Samen maken we keuzes hoe we opwek en infrastructuur voor ons zien in de provincie. Hiermee voorkomen we dat er technische belemmeringen ontstaan, waardoor landelijke afspraken over de inpassing van zonne- en windenergie niet nagekomen kunnen worden en het potentieel aan groengas invoeding niet gerealiseerd kan worden.

Impact van decentrale duurzame elektriciteitsopwekking

Op dit moment constateren de netbeheerders dat de snelle toename van duurzame elektriciteitsproductie in bepaalde delen van Nederland leidt tot aansluit- en invoedproblemen. Een belangrijke oorzaak van de korte termijn-problemen is gebrek aan regie bij (grootschalige) zon op land. Het gevolg kan zijn dat netten hier onvoldoende capaciteit hebben en nog aan te leggen zon- en windprojecten de komende jaren stil komen te liggen. Om de korte termijn-problematiek het hoofd te bieden benadrukken de netbeheerders dat zij na de Provinciale Statenverkiezingen graag samen met de provincies op zoek gaan naar creatieve oplossingen. Dit gebeurt nu al doordat wij al vroegtijdig in oplossingen meedenken bij initiatieven van de gemeente Bergen en in ontwikkeling van windenergie in Midden Limburg. Op de langere termijn kan de regie op opweklocaties worden ingebed in de Regionale Energie Strategieën (RES).

Voorbeelden van creatieve oplossingen voor de korte termijn kunnen zijn:

- In overleg met ministerie en ACM: Het zo dicht mogelijk bij elkaar plaatsen van zonne- en windenergie;
- Het zo dicht mogelijk bij elkaar plaatsen van opwek en verbruik van duurzame energie;
- Het zo dicht mogelijk plaatsen van nieuwe parken op locaties waar transportcapaciteit beschikbaar is;
- De zonneladder flexibel hanteren bij de locatiekeuze voor duurzame opwek.

Regionale Energie Strategieën (RES)

Netbeheerders participeren actief in de verschillende RES-regio's. Onze ambitie is om vanuit onze technische kennis een kader te stellen in de stuurgroepen. Het is van belang dat de gehele energieopgave wordt meegenomen om op die manier te kunnen bepalen welke aanpassing nodig is en wat de beste locaties zijn om duurzame energieopwekking te realiseren. De netbeheerders bepleitten dan ook sterk om de sectoren industrie, mobiliteit en landbouw mee te nemen in de RES. Als dat in de eerste iteratie van de RES niet mogelijk is, dan zeker bij de tweede. Alleen met een dergelijk totaaloverzicht met inzicht in de onderlinge afhankelijkheden en kansen tussen sectoren kunnen we samen zorgen voor een succesvolle groei van duurzame energieopwekking.

Aardgasnet

Door de afname van het aardgasverbruik zullen netbeheerders sommige bestaande gasleidingen op verzoek van de gemeenten (in het kader van de warmteplannen) of aangeslotenen uit gebruik nemen. Hierbij zullen dan ook kosten moeten worden gemaakt voor het uit gebruik nemen en veilig verwijderen van de gasleidingen en aansluitingen. Dat zorgt voor maatschappelijke kosten. Duurzame gassen zoals waterstof en groen gas kunnen met minimale aanpassingen getransporteerd worden in de huidige infrastructuur. Daarom zou er ook nagedacht moeten worden over de verduurzaming van de warmtevoorziening met (een deel van) de huidige gasinfrastructuur. Deze infrastructuur kan een bron van flexibiliteit bieden, een bijdrage leveren aan de energiedoelstellingen gezien de enorme potentie van groen- en biogas en we kunnen deze hybride oplossing gebruiken om niet stil te vallen met hernieuwbare opwek. Hiermee worden de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk gehouden.

Warmtenetten

Energienetten spelen een cruciale rol om onze samenleving draaiende te houden. Netbeheerders verzorgen nu al de vitale elektriciteits- en gasnetten. Warmtenetten worden voor veel bewoners en bedrijven hun primaire en vaak enige warmtevoorziening. In de (nabije) toekomst zullen warmtenetten eenzelfde cruciale rol spelen, waarbij regionale warmtenetten een groot aantal huishoudens van warmte voorzien. Dit vraagt om een sterke rol voor de gemeenten en provincies. De gemeenten en provincies zijn nu via hun aandelen eigenaar van de elektriciteits- en gasnetten.

De netwerkbedrijven kunnen eenzelfde rol spelen bij warmtenetten. Ze kunnen gemeenten en provincies helpen bij het in publieke handen houden van de vitale warmtenetten en zo zorgdragen voor keuzevrijheid, open netten, een hoge betrouwbaarheid, een snelle realisatie, en synergievoordelen. Dit zal ook de weg vrij maken voor het aansluiten van

verschillende warmtebronnen, zoals geothermie, restwarmte of bio-warmte. Praktijkvoorbeelden waarbij we nu al samen met alle stakeholders aan het leren zijn, zijn projecten zoals; Het Groene Net (HGN), het mijnwaterproject en het Slimme Energienet Roermond (SER). Uiteindelijk kunnen gebruikers keuzevrijheid krijgen, wanneer ook meerdere warmteleveranciers op het warmtenet komen, waardoor concurrentie ontstaat.

Om ervoor te zorgen dat netwerkbedrijven ook een volwaardig aanbod kunnen doen, moet er sprake zijn van een gelijk speelveld met andere publieke partijen zoals afval- en energiebedrijven en waterleidingbedrijven. Wij vragen provincies daarom om, met ons, te pleiten voor de juiste juridische kaders.

Tekort technisch personeel

De energietransitie leidt tot een grote druk op de arbeidsmarkt en het tekort aan technisch personeel vormt een bedreiging voor de voortgang van de energietransitie. Tegelijkertijd biedt de energietransitie ook enorme kansen en veel werkgelegenheid in alle delen van Nederland. Daarom pleiten de netbeheerders voor het stimuleren van onderwijs in de technieksector. Om de synergie te bevorderen en de effectiviteit van wederzijdse arbeidsmarktinspanningen bij verbonden partijen te stimuleren werken netwerkbedrijven graag samen met provincies en maatschappelijke organisaties om te verkennen wat de mogelijkheden zijn op dit thema.

Heeft u vragen, wenst u een nadere toelichting of zoekt u concrete ondersteuning? Neemt u dan contact op met:

Thijs van Dael, strategisch adviseur:
thijs.van.dael@enexis.nl +316 52845733